

NORGES HØYESTERETT

Den 17. november 2006 avsa Høyesterett dom i

HR-2006-01943-A, (sak nr. 2006/561), sivil sak, anke,

A (advokat Bjørn Stordrange)

mot

Staten v/Advokatbevillingsnemnden (Regjeringsadvokaten
v/advokat Arve Martin Bjørnvik – til prøve)

S T E M M E G I V N I N G :

- (1) Dommer **Oftedal Broch**: Saken gjelder gyldigheten av tilbakekall av advokatbevilling etter domstoloven § 230 første ledd nr. 1.
- (2) Advokatbevillingsnemnden tilbakekalte 17. juni 2004 advokat A' advokatbevilling med hjemmel i domstoloven § 230 første ledd nr. 1, 2 og 3. A er født 10. september 1952, utdannet jurist og har arbeidet som advokat siden 1979. I 1984 startet han advokatpraksis i X. Han drev virksomheten som enkeltmannsforetak. Fra februar 2000 var han ansatt ved Y Mekaniske Verksted, og flyttet da til Z. Han opprettholdt sin advokatbevilling. Utad opptrådte han som bedriftens advokat. Ansettelsesforholdet opphørte i september 2003 som følge av innskrenkninger. Han startet deretter sin egen advokatpraksis i Æ. A har i alt vesentlig arbeidet med oppdrag i tilknytning til skipsbygging og skipsfinansiering også etter at ansettelsesforholdet ved Y Mekaniske Verksted opphørte.
- (3) Flere ganger i perioden 1998-2003 pådro A seg advarsler fra Advokatbevillingsnemnden fordi han ikke sendte inn revisorberetning og årsregnskap og ikke betalte bidrag til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Disiplinærnemnden innen de fastsatte frister. Heller ikke i 2004 overholdt han fristene. Som tidligere år ble han varslet av Tilsynsrådet for advokatvirksomhet om at forholdet ville bli innberettet til Advokatbevillingsnemnden med anmodning om at hans advokatbevilling ble vurdert tilbakekalt etter domstoloven § 230 første ledd nr. 2 og 3. I Tilsynsrådets brev av 8. juni 2004 heter det:

”Praktiserende advokater skal innen 1. april hvert år betale bidrag til Tilsynsrådet for advokatvirksomhet og Disiplinærnemnden samt innsende revisorerklæring vedlagt årsregnskap til Tilsynsrådet. Vi viser i denne forbindelse til utsendt purring ultimo april d.å.

Tilsynsrådets styre har, som også meddelt Dem bl.a. i forannevnte purring, besluttet at de som ikke har brakt forholdene i orden innen 31. mai 2004 innberettes til Advokatbevillingsnemnden. 31. mai var i år på en helligdag (2. pinsedag), slik at ”skjæringspunktet” er satt til 1. juni d.å.

Da vi ikke kan se at angjeldende forhold er ordnet innen 1. juni d.å., meddeles herved at Tilsynsrådet nå innberetter Dem til Advokatbevillingsnemnden i medhold av domstoloven § 225 tredje ledd, med anmodning om at Deres advokatbevilling vurderes i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 2 og 3.”

- (4) A ble oppfordret til å uttale seg innen 16. juni, men besvarte ikke henvendelsen.
- (5) Den 17. juni 2004 traff Advokatbevillingsnemnden vedtak om å tilbakekalle advokatbevillingen. I vedtaket vises til Tilsynsrådets innberetning som følge av manglende innbetaling og manglende innsending av revisorerklæring. Det heter deretter:

”Advokatbevillingsnemnden ser meget alvorlig på det forhold at advokat A heller ikke i 2004 har overholdt de gjeldende frister for betaling av lovbestemte bidrag til Tilsynsrådet og Disiplinærnemnden, og for innsendelse av revisorerklæring med vedlegg til Tilsynsrådet. Det vises i denne sammenheng til at advokat A ble meddelt advarsler for tilsvarende fristoversittelser både i 1998, 1999, 2000, 2001 og 2003.

Advokatbevillingsnemnden finner de ovennevnte forhold svært alvorlige. Det vises til at forholdene har pågått over lang tid, og at advokaten synes å mangle både vilje og evne til å innrette sine virksomheter i samsvar med bestemmelsene på området.

Advokatbevillingsnemnden finner at vilkårene er tilstede for å tilbakekalle advokat A’ advokatbevilling, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 2 og 3.

På bakgrunn av det forannevnte finner nemnden videre at advokat A har gjort seg skyldig i forhold som gjør ham uskikket til å drive advokatvirksomhet, samt at advokaten har mistet den tillit som er nødvendig i yrket, jf. § 230 første ledd nr. 1.

Advokatbevillingsnemnden finner videre at de kritikkverdige forholdene som er dokumentert – samlet sett – nødvendiggjør en slik streng reaksjon.”

- (6) Vedtaket lyder:

”Advokat A’ advokatbevilling tilbakekalles, jf. domstoloven § 230 første ledd nr. 1, 2 og 3.”

- (7) A gikk til søksmål mot Advokatbevillingsnemnden. Oslo tingrett avsa 8. juli 2005 slik dom:

- ”1. Vedtaket om tilbakekallelse av advokat A’ advokatbevilling oppheves, for så vidt gjelder henvisningen til domstoloven § 230, 1. ledd nr. 1. Staten v/Advokatbevillingsnemnden frifinnes for øvrig.**
- 2. Staten v/Advokatbevillingsnemnden betaler saksomkostninger med kr. 186 101,25 – kronerettthundreogåttisekstusenetthundreogen 25/100 – (med tillegg av rettens gebyr) til A innen 2 – to – uker etter at dommen er forkynt. Lovens forsinkelsesrente beregnes av beløpet fra forfall til betaling skjer.”**

- (8) Dommen innebar at Advokatbevillingsnemndens tilbakekall av advokatbevillingen med hjemmel i domstoloven § 230 nr. 2 og 3 var gyldig, mens tilbakekallet etter samme bestemmelse nr. 1 ble underkjent. Domsslutningen må ses på bakgrunn av at virkningene av et tilbakekall etter nr. 1 er mer vidtgående enn ved tilbakekall etter nr. 2 og 3, jf. Rt. 2005 side 416. Jeg kommer tilbake til dette.
- (9) Staten v/Advokatbevillingsnemnden anket til Borgarting lagmannsrett over opphevelsen av vedtaket for så vidt gjaldt domstoloven § 230 første ledd nr. 1. Lagmannsretten avsa 20. januar 2006 slik dom:
- ”1. Staten v/Advokatbevillingsnemnden frifinnes.**
- 2. Saksomkostninger tilkjennes ikke, verken for tingrett eller lagmannsrett.”**
- (10) A har anket lagmannsrettens dom til Høyesterett. Anken gjelder rettsanvendelsen. Saken står i det vesentlige i samme stilling som for de tidligere retter, dog slik at det er fremlagt noe mer materiale om forvaltningspraksis omkring domstoloven § 230. Det er enighet mellom partene om at det forelå grunnlag for å tilbakekalle advokatbevillingen etter § 230 første ledd nr. 2 og 3. Dette er for øvrig rettskraftig avgjort ved tingrettens dom, idet denne del av avgjørelsen ikke ble påanket.
- (11) Høyesterett kan prøve alle sider av vedtaket, også spørsmålet om en bevilling bør trekkes tilbake, jf. domstoloven § 230 annet ledd første setning.
- (12) Den ankende part, A, gjør gjeldende at det utelukkende er fristoversittelser, med andre ord formalovertrædelser, som er grunnlaget for tilbakekallet av advokatbevillingen hans, og at formalovertrædelser alene aldri kan begrunne tilbakekall av advokatbevilling etter § 230 første ledd nr. 1. Slikt tilbakekall krever en bredere vurdering. Momenter til denne vurderingen finnes i lovmotivene, rettspraksis og forvaltningspraksis, samt i annen lovgivning om rettighetstap. Det bestrides ikke at formalovertrædelser kan inngå som ledd i helhetsvurderingen etter nr. 1, men det er ikke en slik helhetsvurdering som ligger til grunn for Advokatbevillingsnemndens vedtak i vår sak.
- (13) Subsidiært, dersom formalovertrædelser alene skulle være tilstrekkelige til å begrunne tilbakekall etter nr. 1, hevdes at det i så fall må dreie seg om grovere brudd enn de som gjøres gjeldende mot A. Terskelen for å tilbakekalle en advokatbevilling etter § 230 første ledd nr. 1 er høy. Dette fremgår av bestemmelsens ordlyd. Det dreier seg også om et inngripende rettighetstap.
- (14) Terskelen er ikke nådd i denne saken. Det har aldri vært rettet noen klager mot A fra klienter, og det har ikke vært reist mistanke om økonomiske misligheter eller annen mislig adferd. I de senere år har han nesten utelukkende hatt én klient. Ingen er påført risiko for tap på grunn av A’ formalovertrædelser. Riktignok har han fått flere advarsler. Det er likevel uforholdsmessig å bruke fristoversittelsene i 2004 som grunnlag for tilbakekall etter § 230 første ledd nr. 1. Endelig gjøres gjeldende at en sykdomsperiode i begynnelsen av 2004 var medvirkende årsak til forsinkelsen dette år.
- (15) A har nedlagt slik påstand:
- ”1. Tingrettens dom, slutningens punkt 1 første ledd, stadfestes.**

2. A tilkjennes sakens omkostninger for tingretten og lagmannsretten, samt renter av omkostningene. Staten tilkjennes sakens omkostninger for Høyesterett.”

- (16) Ankemotparten, *staten v/Advokatbevillingsnemnden*, gjør gjeldende:
- (17) Saken reiser spørsmål om nemndens lovtolkning, subsumsjon og skjønnsutøvelse. En tolkning av domstoloven § 230 etter en lovendring i 1973 viser at bestemmelsens første ledd nr. 1 er en generalklausul med bred anvendelse, der også de såkalte formalovertreddene i nr. 2 flg. inngår i vurderingen. Forvaltningspraksis, reelle hensyn og sammenlignbar reguleringslovgivning støtter dette resultat.
- (18) For subsumsjonen under § 230 første ledd nr. 1 og for forvaltningsskjønnet – hvorvidt bevillingen burde tilbakekalles – er det avgjørende at A’ forsømmelser strekker seg over mange år og dreier seg om helt sentrale plikter: innsendelse av årsregnskaper og revisorberetninger samt innbetaling til kontrollorganene for advokatvirksomhet. I de tidligere advarslene er det også tatt opp forhold som gjelder andre brudd på advokatplikter, og som ytterligere forsterker grunnlaget for Advokatbevillingsnemndens vedtak. Staten v/Advokatbevillingsnemnden har nedlagt slik påstand:
- ”1. **Lagmannsrettens dom, domsslutningens punkt 1, stadfestes.**
2. **Staten v/Advokatbevillingsnemnden tilkjennes saksomkostninger for tingrett, lagmannsrett og Høyesterett med tillegg av lovens forsinkelsesrente fra forfall og til betaling skjer.”**
- (19) *Mitt syn på saken:*
- (20) Grunnlaget for tilbakekall av A’ advokatbevilling er i vedtaket oppgitt til brudd på domstoloven § 230 første ledd nr. 1, 2 og 3. Bestemmelsene lyder slik:
- ”Advokatbevillingsnemnden kan kalle tilbake en advokatbevilling dersom advokaten:
1. **gjør seg skyldig i forhold som gjør vedkommende uskikket eller uverdig til å drive advokatvirksomhet, eller som gjør at vedkommende mister den tillit som er nødvendig i yrket,**
  2. **misligholder plikten etter § 222 til å stille sikkerhet eller plikten etter § 225 eller § 227 til å betale bidrag til Tilsynsrådet eller Disiplinærnemnden,**
  3. **forsømmer sine plikter etter bestemmelser gitt i medhold av § 224 tredje ledd eller § 225 sjette ledd, herunder å gi adgang til kontroll,**
- ....”
- (21) Etter Høyesteretts dom i Rt. 2005 side 416 knytter det seg ulike virkninger til tilbakekall etter nr. 1 på den ene side og nr. 2 og 3 på den annen side. Etter de sistnevnte bestemmelsene har advokaten rett til å få ny bevilling utstedt når de pliktstridige forhold er brakt i orden – når det er ”ryddet opp i forholdet”, slik det heter i dommen fra 2005 avsnitt 54. Ny bevilling etter et tilbakekall etter nr. 1 krever en bredere vurdering, der det må finnes godtgjort at det ikke lenger foreligger forhold som gjør vedkommende uskikket eller uverdig til å drive advokatvirksomhet eller at vedkommende for øvrig ikke har den tillit som er nødvendig. Jeg nevner at Sivilombudsmannen i vedtak 11. januar 2001 ga uttrykk for samme syn som det som kom til uttrykk i 2005-dommen. Advokatbevillingsnemnden uttalte den gang at den ville følge Sivilombudsmannens syn i sin praksis inntil forholdet hadde fått sin rettslige avklaring, hvilket det fikk i 2005.

- (22) Advokatbevillingsnemnden besluttet 8. november 2005 – etter en slik bred vurdering som § 230 første ledd nr. 1 krever – at A skulle gis ny advokatbevilling.
- (23) A' prinsipale anførsel er at domstoloven § 230 første ledd nr. 1 ikke gir hjemmel for tilbakekall av advokatbevilling med grunnlag i overtredelser av første ledd nr. 2 og 3.
- (24) Tolkningen av § 230 første ledd gjør det nødvendig å se kort på lovhistorien. Regler om administrativ inndragning av advokatbevilling ble innført i domstoloven i 1936. Følgende ble inntatt som nytt annet ledd i domstoloven § 229:

”Departementet kan tilbakekalle en sakfører tillatelse hvis sakføreren ikke etterkommer departementets anmodning om å stille sikkerhet eller hvis han har gjort sig skyldig i urettskaffent forhold. Sakføreren kan kreve opplysning om grunnen til tilbakekallelsen. På samme måte kan departementet tilbakekalle en sakførerfullmektigs autorisasjon hvis han har gjort sig skyldig i urettskaffent forhold. Departementets avgjørelse kan innen 2 uker med opsettende virkning innbringes for Høyesteretts kjæremålsutvalg.”

- (25) I 1973 tok Justisdepartementet initiativ til endring av § 229 annet ledd ut fra en konkret sak, der en advokat tross gjentatte purringer ikke hadde besvart brev fra Justisdepartementet i forbindelse med klager på advokaten fra klienter. Justisdepartementet tilbakekalte på denne bakgrunn advokatens bevilling, men Høyesteretts kjæremålsutvalg fant at det ikke var grunnlag for tilbakekall. Kjæremålsutvalget uttalte at advokatens passivitet kunne ”ha årsaker som ikke har noen tilknytning til økonomiske misligheter eller annen uredelighet som må foreligge for at lovens betegnelse ”urettskaffent forhold” kan brukes ....”, jf. Rt. 1971 side 1013.
- (26) Lovendringen ledet til en ny bestemmelse i domstoloven § 229 annet ledd som for så vidt gjelder punkt 1–3 tilsvarer dagens ordlyd i domstoloven § 230 første ledd punkt 1–3. Om den konkrete situasjonen der advokater ikke besvarer departementets brev om deres advokatvirksomhet, heter det i Ot.prp. nr. 30 (1972-73) side 16:

”Det eneste virkelige effektive middel som man vil kunne ha mot advokater som unnlater å svare på departementets henvendelser, er å tilbakekalle deres bevilling. Avgjørelsen av Høyesteretts kjæremålsutvalg må ses som et uttrykk for at det etter den gjeldende formulering av domstolslovens § 229 annet ledd ikke er adgang til å foreta en slik tilbakekallelse. Departementet vil foreslå at man nå skaper hjemmel for å tilbakekalle bevillingen i tilfelle som nevnt. Som man nedenfor skal komme tilbake til, foreslår man også på andre punkter en endring av de nåværende bestemmelser i domstolslovens § 229 annet ledd. Blant annet foreslår man uttrykket ”urettskaffent forhold” erstattet av en klarere og noe videre formulering. Når det gjelder adgangen til å tilbakekalle bevillingen for den som unnlater å svare på departementets henvendelser, anser man denne imidlertid for så viktig at den bør komme til uttrykk i en særlig bestemmelse, og at adgangen ikke bare indirekte bør kunne utledes av en slags generalklausul.”

- (27) Uttrykket ”en slags generalklausul” til slutt i sitatet må referere til en generell regel om tilbakekall. Videre varsles en utvidelse og klargjøring av begrepet ”urettskaffent forhold” som av kjæremålsutvalget var blitt tolket til ”økonomiske misligheter eller annen uredelighet”. Uttalelsen må nokså klart forstås slik at manglende svar på departementets henvendelser kan falle inn under den nye og utvidete generalklausulen, men at forholdet var så viktig at det også burde fremgå av en spesialbestemmelse, som ble tatt inn i utkastet som § 229 annet ledd nr. 4, og som tilsvarer dagens regulering i § 230 første ledd nr. 4, med unntak av at tilsynsorganene i dag er andre. Samme system må da gjelde for

pliktbruddene som omtales i nr. 2 og 3 i henholdsvis daværende § 229 annet ledd og nåværende § 230 første ledd. Også tilbakekallsgrunnene her omfattes av den alminnelige tilbakekallsregelen.

- (28) Slik jeg ser det, støttes et slik tolkningsresultat av reelle hensyn. Reglene i nr. 2 og 3 sikrer en kontinuerlig kontroll av at advokaters profesjonsutøvelse skjer forsvarlig. I vår sak dreier det seg om de helt avgjørende kontrollforhold knyttet til advokatens regnskapsførsel og dernest til innbetaling av bidrag til kontrollorganene. Jeg har vanskelig for å se at slike forhold – uansett grovheten i bruddet – ikke skal kunne utløse tilbakekall etter nr. 1 med de utvidede virkninger dette har.
- (29) Partene har i atskillig utstrekning vist til forvaltningspraksis som støtte for sine anførsler. Jeg ser lite av betydning her. Den foreliggende praksis tilsier verken i omfang eller konsekvens at den utgjør tolkningsmateriale av betydning.
- (30) Derimot finner jeg grunnlag for, slik den ankende part har fremholdt, at terskelhøyden for overtredelse av generalklausulen i nr. 1 er en annen enn terskelhøyden etter de konkrete bestemmelsene i nr. 2 og nr. 3. Ordlyden i nr. 1 taler med tyngde for dette. ”Uskikket”, ”uverdig” og ”mister den tillit som er nødvendig i yrket” er meget belastende ordbruk, som peker mot enten misligheter eller et omfattende brudd på profesjonelle plikter. En viss ytterligere støtte finnes også i forarbeidene, Ot.prp. nr. 30 (1972-73) side 17, som i tilknytning til nr. 1 viser til straffeloven § 29 om fradømmelse av stilling i straffesak og daværende tjenestemannslov § 22 om avskjedssak, riktignok med forbeholdet at ”man i noen grad” har sett hen til formuleringene i disse bestemmelsene. Det bidrar like fullt til å understreke at tilbakekall av advokatbevilling, og da særlig etter nr. 1, har inngripende virkninger.
- (31) Jeg konkluderer etter dette for det første med at pliktforsømmelser som omfattes av § 230 første ledd nr. 2 og 3 også vil kunne begrunne tilbakekall av advokatbevilling etter bestemmelsens nr. 1. For det annet er det forskjell i kravene til tilbakekall mellom de to typene. At terskelen for anvendelse av generalklausulen i nr. 1 er høy, kan utledes av bestemmelsens ordlyd, som støttes av forarbeidenes henvisning til straffeloven og tjenestemannsloven. I samme retning peker de mer omfattende virkningene av tilbakekall etter nr. 1. For tilbakekall etter nr. 2 og 3, er fristovretredelsene i seg selv som utgangspunkt tilstrekkelig til at lovens krav er oppfylt.
- (32) Spørsmålet som etter dette gjenstår, er den konkrete subsumsjonen og utøvelsen av skjønnet.
- (33) A har over en årrekke gjort seg skyldig i brudd på sentrale plikter overfor tilsynsmyndighetene. Advokatbevillingsnemnden uttaler i vedtaket om tilbakekalling av bevillingen at han ”synes å mangle både vilje og evne til å innrette sine virksomheter i samsvar med bestemmelsene på området”. Denne karakteristikk er jeg enig i.
- (34) Advokat A har pekt på at han i hovedsak har hatt én klient, Y Mekaniske Verksted, der han også var ansatt i tre av årene. Derfor var det særdeles begrenset både med bilag og poster i regnskapet. Jeg finner bare å kunne tillegge dette begrenset betydning. I seg selv beskrives her et forhold der plikten til å føre regnskap og få det revidert, var lite byrdefull. For kontrollorganene var det selvsagt umulig å kjenne omfanget av virksomheten, om

ikke regnskapene og revisorerklæringen ble fremlagt. Når det gjelder unnlåtelsen av å betale tilskudd, kan virksomhetens omfang neppe vektlegges.

- (35) Om sykdomstilfellet i en måned av vinteren 2004, som A påberoper, bemerker jeg at det fremgår av lagmannsrettens dom at A i april ble oppmerksom på at hans tidligere regnskapsfører hadde frasagt seg oppdraget fordi han ikke oppnådde kontakt med A, men at A likevel og på tross av purringene fra Tilsynsrådet først 12. juni 2004 kontaktet revisor med anmodning om bistand til å få ført regnskapet for 2003. Dette var etter at hans ansettelsesforhold ved Y Mekaniske Verksted var opphørt i september 2003, slik at han da utelukkende drev privat advokatvirksomhet, riktignok etter hva jeg forstår, med et fåtall klienter. Heller ikke sykdommen kan tillegges særlig vekt.
- (36) Før tilbakekallet i 2004 hadde A fått fem advarsler mellom 1998 og 2003. I disse advarslene er det dels henvist også til andre typer brudd på advokatens plikter. Jeg nevner Advokatbevillingsnemndens vedtak 23. august 2000, der A også kritiseres for at han flyttet i 2000 uten å meddele dette til tilsynsmyndighetene, noe som ledet til en rekke ubesvarte henvendelser fra dem, fra nemndens revisor og fra en tidligere klient. Da ingen visste hvor A var, satte Tilsynsrådet også hans advokatforretning ved X-adressen under tilsyn i en periode. Når vedtaket i 2004 uttrykkelig henviser til de tidligere advarslene som del av grunnlaget for tilbakekallet, anser jeg at også andre pliktbrudd, som har vært omtalt i vedtakene, må regnes som del av tilbakekallingsgrunnlaget. Jeg legger da til grunn at det ikke er faktisk strid om de forskjellige brudd. Disse er detaljert gjennomgått av lagmannsretten, og lagmannsrettens bevisbedømmelse er ikke angrepet.
- (37) Når jeg likevel, tross dette, er blitt stående ved at vedtaket mot A ikke kan opprettholdes etter § 230 første ledd nr. 1, skyldes det at det her først burde vært forsøkt med tilbakekall utelukkende etter nr. 2 og 3.
- (38) Etter Høyesteretts dom i Rt. 2005 side 416 – og for så vidt etter Sivilombudsmannens vedtak 11. januar 2001, som nemnden sa den ville legge til grunn – gir domstoloven § 230 reelt sett hjemmel for to ulike former for tilbakekall, der både kriteriene og rettsvirkningene er mer alvorlige etter nr. 1 enn etter de følgende punkter. Spørsmålet er om situasjonen for A var så kvalifisert annerledes ved pliktbruddene i 2004 i forhold til de tidligere år da han mottok advarsel, at det berettiget den strengeste form for tilbakekall, altså etter nr. 1. At situasjonen kan ligge slik an, er ikke tvilsomt. Men ut fra prinsippet om at forvaltningen ikke skal anvende strengere tiltak enn det som fremstår som påkrevet, finner jeg at et tilbakekall etter nr. 2 og nr. 3 ville vært tilstrekkelig. Et tungtveiende argument her er at pliktforsømmelsen i 2004 nettopp knyttet seg til pliktene etter nr. 2 og 3. Det synes da nærliggende å begrense seg til en eskalering fra nivået med advarsler til et tilbakekall av bevillingen forankret i nr. 2 og 3. At veien i så fall er kort ved ytterligere pliktbrudd til tilbakekall etter nr. 1, finner jeg nokså klart.
- (39) Jeg har hittil ikke gått inn på det forhold at Tilsynsrådet i sitt brev til A varslet om at Advokatbevillingsnemnden ville bli anmodet om å vurdere A' advokatbevilling ”i medhold av domstoloven § 230 første ledd nr. 2 og 3”. Nr. 1 var ikke nevnt. Det var da en åpenbar feil at Advokatbevillingsnemnden ikke varslet A om at tilbakekall etter nr. 1 var aktuelt. Det foreligger et svært klart tilfelle av manglende mulighet for kontradiksjon. Etter det resultat jeg er kommet til, er det imidlertid ikke grunn til å gå nærmere inn på dette spørsmålet, ut over å konstatere at det er begått en saksbehandlingsfeil.

- (40) Etter mitt resultat bør A tilkjennes sakens omkostninger for samtlige instanser. Han har vunnet saken slik den sto for lagmannsrett og Høyesterett. Tingretten ila saksomkostninger, og jeg er enig i det. Også saksbehandlingsfeilen vedrørende varselet i forkant av vedtaket taler for å tilkjenne A saksomkostninger. For Høyesterett har A hatt fri sakførsel. Imidlertid er Advokatbevillingsnemnden ikke finansiert av staten, men av advokatene i fellesskap, se domstoloven § 226 tredje ledd annet punktum sammenholdt med § 225 femte ledd. Dermed må staten v/Advokatbevillingsnemnden pålegges å erstatte sakens omkostninger for det offentlige.
- (41) For lagmannsretten er A' omkostninger oppgitt til 103 000 kroner. For Høyesterett har advokat Stordrange krevet kr 96 796,87 hvorav kr 560 er utlegg. I tillegg kommer rettsgebyr med kr 23 220, til sammen kr 120 016,87.
- (42) Jeg stemmer for denne

D O M :

1. Tingrettens dom, domsslutningens punkt 1 første setning og punkt 2, stadfestes.
  2. I saksomkostninger for lagmannsretten betaler staten v/Advokatbevillingsnemnden til A 103 000 – etthundreogtretusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra utløpet av oppfyllelsesfristen til betaling skjer.
  3. I saksomkostninger for Høyesterett betaler staten v/Advokatbevillingsnemnden til det offentlige 120 016,87 – etthundretjuetusenogseksten 87/100 – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra utløpet av oppfyllelsesfristen til betaling skjer.
- (43) Dommer **Matningsdal:** Jeg er i det vesentlige og i resultatet enig med førstvoterende.
- (44) Dommer **Endresen:** Likeså.
- (45) Dommer **Bruzelius:** Likeså.
- (46) Justitiarius **Schei:** Likeså.

(47) Etter stemmegivningen avsa Høyesterett denne

D O M :

1. Tingrettens dom, domsslutningens punkt 1 første setning og punkt 2, stadfestes.
2. I saksomkostninger for lagmannsretten betaler staten v/Advokatbevillingsnemnden til A 103 000 – etthundreogtretusen – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra utløpet av oppfyllelsesfristen til betaling skjer.
3. I saksomkostninger for Høyesterett betaler staten v/Advokatbevillingsnemnden til det offentlige 120 016,87 – etthundretjuetusenogseksten 87/100 – kroner innen 2 – to – uker fra forkynnelse av denne dom med tillegg av den alminnelige forsinkelsesrente etter forsinkelsesrenteloven § 3 første ledd første punktum fra utløpet av oppfyllelsesfristen til betaling skjer.

Riktig utskrift bekreftes: